

“Bal tutan parmağını yalar” denir ya, doğrudur. Helal olsun bal tutan parmağa.

Sorun şu ki, hırsız bu sözden aldığı cesaretle bala kaşık çaldı. Bala önce çay kaşığı, sonra tatlı kaşığı, sonra yemek kaşığı, sonra kepçe daldırıp aldı. Şimdi de yavuzluk edip balı küpüyle götürürken “bal tutan parmağını yalar” diyor.

Bir kuyumcu soygununda yararlılık gösteren polis müdürüne, kuyumcunun takdirini ifade etmek için bir miktar altın vermesidir, bal tutan parmağın yalanması. Yalnız o altın o polis müdürünün hakkı değildir, kuyumcunun vicdanıdır. Kimsenin, o vicdanı belirleme yetkisi yoktur.

Bir savcı görev yaptığı kasabada esnafı haraca bağlıyorsa başkasının balına kaşık çalmış demektir.

Bala kaşık çalmakla, bal tutan parmağı yalamak arasındaki fark nicel değildir; niteldir. Birincisi ikincisinden az bala karşılık gelebilir.

* * *

Örgütlenme görev dağılımıyla olur. Görev kişilere değil örgüt içindeki konumlara bağlıdır. Bir konuma başka başka insanlar gelebilir; o konuma gelen insanlar değişse de o konumdakinin görevleri değişmez.

Bir örgütte belli bir konuma gelmiş olan insanın belirli bir görevi yaparken yorumlama ve takdir hakkı bulunur. Her yiğidin bir yoğurt yiyişi vardır.

Anayasada izinsiz toplantı ve gösterinin hak olduğu açıkça belirtiliyor. AİHM’de idarenin Taksim’de gösteri yapılmasını izne tabi tutan kararlarının hak ihlali olduğu açıkça saptanıyor. Bunlara karşın diyelim ki bir savcı “Taksim’de izinsiz gösteri yapmayı” suç olarak saptıyor. Bu durumda savcı görevini yaparken yorumlama yapmış ya da takdir hakkını kullanmış olmaz. Bu savcı görev diye başka bir şey yapmıştır ki buna yasalara bakıp “suç” diyoruz.

Belirli konumlara gelmiş olan insanlar, “ben böyle yorumluyorum” deyip görevleri yerine başka bir şey yapıyorlarsa o konumlar işlevlerini görmez, örgüt tanımlanmış olandan farklı çalışır; fiilen örgüt o örgüt değildir.

Yorumlama ve takdir hakkı ile görev diye başka bir şey yapmak arasındaki ayırım, bal tutan parmağın yalanmasıyla bala kaşık çalmak arasındaki gibidir; nicel değil nitel bir ayırımdır.

* * *

Arada bazen üzerime bir hal geliyor. Aslını sorarsan hep var o hal üzerimde ama çoğunlukla baş edebiliyorum.

Üzerime o hal geldiğinde kendimi, yazarken her şeyi unutmuş buluyorum. Tek tek alındıklarında her biri ayrı birkaç paragrafta açıklanabilecek yantümcelerden oluşan on on beş satırlık tümceler yazıyorum sayfalar dolusu. Hani “uçmuş muyum” diye sonradan dönüp baktığımda her seferinde hayretle iyi kurgusu olduğunu, kavramların yerli yerinde kullanıldığını görüyorum; yalnız izlenmesi biraz zor oluyor.

Yine üzerimde böyle bir hal var; daha doğrusu basit ifadelerle dile getiremeyeceğim çoklukta fikir birikti, canım durmaksızın yoğun biçimde yazmayı çekiyor ve sık sık nefsimi kapılıyorum.

Benim de çilem bu. Çıkmamaya çalışıyorum. Gündemi izleyince bu o kadar da kolay olmuyor. Hele son günlerde.

Yok efendim cemaat varmış, önce şöyle yapmış olan savcı sonra böyle yapmış, emniyette ve bürokraside depremler yaşanıyormuş, bilmem kimin oğlu rüşvet batağına saplanmış, babası kolluyormuş, o cahilmiş, bu din ve vicdan sömürüsü yapıyormuş vs. vs. vs.

İyi de, düzen zaten tam da bunlar değil mi? Bunların olmadığı dünyanın haline denmiyor mu komünizm? Bu düzeni savunmuyorum, ama içinde yaşıyorum ve komünist sayılmaktan da gocunmam ama soramadan edemiyorum: Herkes komünist mi oldu?

Gel de çileden çıkma. Rakamlar, grafikler, okunması yazılmasından çok vakit alan nicel ve nitel çözümlmeler... En iyisi çileden çıkmayayım, özetle söyleyeyim; yüzyıllardır ha babam küçük değişikliklerle yeniden ve yeniden temeli üzerine giydirilmeye kalkışılan üst yapı, Türkiye'nin üzerinde durmuyor ve o üst yapının belirleyici öğelerinden olan (varlıklı ya da güçlü bir kişiyi rahatsız etmeyen olguları göremeyen) bir gazeteci aklıyla bu işler anlaşılmaz.

Halimize bir bakalım; değil iyiyle kötüyü, daha bal tutan parmakla bal çalan kaşığı, görevle suçu ayıramaz duruma geldik yine.